

Σεμινάριο «Έγκλημα και Κινηματογράφος»
Εργαστήριο Αστεακής Εγκληματολογίας &
Εργαστήριο Κοινωνικής Πληροφορικής ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδος

Προβολή ταινίας – 10 Ιανουαρίου 2017

Blackboard Jungle (Η Ζούγκλα του Μαυροπίνακα)

Ταινία αμερικάνικης παραγωγής 1955

Διάρκεια: 1 ώρα και 41 λεπτά

Είδος (Genres): Crime | Drama | Social commentary

Trailer: https://www.youtube.com/watch?v=HA0_NRjx9KQ

Taglines: A DRAMA OF TEEN-AGE Terror!

THE SCREAM IN THE SCHOOL ROOM!

A shock story of today's high school hoodlums!

Σκηνοθέτης: Richard Brooks

Σενάριο: Richard Brooks , βασισμένο στην ομώνυμη νουβέλα του Evan Hunter

Πρωταγωνιστούν: Glenn Ford, Anne Francis, Louis Calhern, Sidney Poitier κ.ά.

Περίληψη:

Σημαντική ταινία και η πρώτη που αποπειράται να καταγράψει τα προβλήματα της εποχής της, στη δημόσια εκπαίδευση των ΗΠΑ και να καταδείξει τις σχέσεις μαθητών – καθηγητών. Θεωρείται και δικαιολογημένα ταινία – σταθμός σε αυτό το είδος.

Η ταινία βασίστηκε στην ομώνυμη νουβέλα του Evan Hunter και παρουσιάζει τον αστικό μικρόκοσμο μιας σκληρής και υποβαθμισμένης γειτονιάς, τις κοινωνικές προεκτάσεις της εμπλοκής των νεαρών μαθητών σε παραβατικές και αντικοινωνικές συμπεριφορές, την οργάνωση τους σε συμμορίες, την ωμή έξαρση της βίας, αλλά και το δύσκολο έργο των δασκάλων, που κάτω από αυτές τις συνθήκες καλούνται να αντιμετωπίσουν τις παραπάνω προκλήσεις όπως αυτές μεταφέρονται μέσα στο σχολικό περιβάλλον .

Ο Richard Dadier (βετεράνος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου), διορίζεται σε ένα κακόφημο δημόσιο Γυμνάσιο αρρένων σε μία υποβαθμισμένη γειτονιά όπου φοιτούν κυρίως παιδιά που εργάζονται ή παρανομούν για να επιβιώσουν. Οι νέοι μαθητές του δεν είναι απλά αδιάφοροι και ανυπάκουοι, αλλά αποδεικνύονται και επικίνδυνοι για τη σωματική ακεραιότητα των δασκάλων. Γόνοι οικογενειών χαμηλών κοινωνικών στρωμάτων, παιδιά μεταναστών, αλλά και αμφισβητίες, σκληροί και ενάντια στο σύστημα, οι Gregory W. Miller (Sidney Poitier) και Artie West (Vic Morrow), είναι οι μαθητές που καλείται να αντιμετωπίσει το εκπαιδευτικό σύστημα. Ο νέος δάσκαλος λοιπόν, βρίσκεται αντιμέτωπος με μία σημαντική πρόκληση στη ζωή του. Από τη μία πρέπει να αντιμετωπίσει και να διαχειριστεί τόσο τις βίαιες και ακραίες συμπεριφορές κάποιων «νταήδων» μαθητών του, όσο και την εχθρική αδιαφορία της Διεύθυνσης που είναι εξίσου αν όχι περισσότερο κυνική. Το σχολείο γίνεται πεδίο μάχης, όπου μεταξύ μαθητών και δασκάλων μαίνεται ένας πόλεμος χωρίς κανόνες...

Η ταινία προκάλεσε ιδιαίτερη αίσθηση κερδίζοντας 4 υποψηφιότητες στα Όσκαρ, αλλά ταυτόχρονα υπήρξαν πολλές αρνητικές αντιδράσεις. Η ταινία λογοκρίθηκε και απαγορεύτηκε η προβολή της σε πολλές πολιτείες της Αμερικής με την αιτιολογία ότι δύναται να «προκαλέσει βίαια επεισόδια» και ότι διακρίνεται από έλλειψη «φυλετικής καθαρότητας»! Μάλιστα η κυβέρνηση Αϊζενχάουερ απαγόρευσε τη συμμετοχή της ταινίας στο Φεστιβάλ Βενετίας.

Οι παραγωγοί για να αποφύγουν να χαρακτηριστούν ως υπερασπιστές της βίας και για να κατευνάσουν τις αντιδράσεις πρόσθεσαν στην αρχή της ταινίας το εξής γραπτό μήνυμα: *«Είμαστε ιδιαίτερα ανήσυχοι για την εγκληματικότητα που βράζει στα σχολεία μας... Πιστεύουμε ότι η ενημέρωση της κοινής γνώμης είναι το πρώτο βήμα για τη λύση κάθε προβλήματος»*. Παρουσίασαν έτσι την ταινία αυτή ως μοχλό πίεσης προς την κυβέρνηση για αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι, αν και στην *«Ζούγκλα του Μαυροπίνακα»* δεν υπάρχει παρά ένα μονάχα ροκ τραγούδι, το Rock Around The Clock των Bill Haley & The Comets, (και αυτό στους τίτλους αρχής), η ταινία έμεινε στην ιστορία του κινηματογράφου ως αυτή

που προώθησε αποφασιστικά τη μόδα του ροκ εν ρολ, τόσο στις ΗΠΑ όσο και στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο, κατασκευάζοντας την εικόνα μιας επικίνδυνης νεανικής μουσικής με τους δικούς της κανόνες που εκφράζει την παραβατική νεολαία. Κι αυτό γιατί η σύνδεση ανάμεσα στη μουσική αυτή και τη νεανική εξεγερτική διάθεση ήταν αναπόφευκτη, καθιστώντας το ροκ εν ρολ ως τον ήχο της αμφισβήτησης και της απόρριψης του κρατούντος συστήματος αξιών, παρά το γεγονός ότι η ταινία δεν φαίνεται να συνηγορεί προς αυτή την κατεύθυνση.

Πηγές:

- *The Eddie Mannix Ledger, Los Angeles: Margaret Herrick Library, Center for Motion Picture Study.*
- International Movie Database, <http://www.imdb.com/title/tt0047885/>
- *"NY Times: Blackboard Jungle". NY Times. Retrieved 2008-12-22.*
- [TCM List of the Top 15 Most Influential Movie Soundtracks Archived](#) March 15, 2010, at the [Wayback Machine](#).
- *Gilliland, John (1969). "Show 5 - Hail, Hail, Rock 'n' Roll: The rock revolution gets underway. [Part 1]" (audio). Pop Chronicles. Digital.library.unt.edu.*
- *Leopold, Todd. "The 50-year-old song that started it all". CNN.com. Retrieved August 15, 2006.*
- *Gelder, Ken; Sarah Thornton (1997). The Subcultures Reader. Editors. Routledge. p. 401. ISBN 0-415-12727-0.*
- *Cross, Robert J. "The Teddy Boy as Scapegoat" (PDF). Doshisha University Academic Depository: 22.*

Εγκληματολογικές θεωρίες:

- Robert Merton «ανομία» και η θεωρία της έντασης (strain theory)
- Θεωρίες πολιτισμικής παρέκκλισης – Albert K. Cohen και η θεωρία του «παραβατικού υποπολιτισμού» ("delinquent subculture")- Walter Miller και τα «εστιακά ενδιαφέροντα» ("focal concerns") - Richard Cloward & Lloyd Ohlin και η θεωρία της «διαφορικής ευκαιρίας» ("opportunity structure theory")
- Edwin Sutherland και η θεωρία του «διαφορικού συγχρωτισμού» ("differential association")

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ελληνική

- Αλεξιάδης, Σ.** (2004), *Εγκληματολογία*, 4^η έκδ., Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη.
- Αστρινάκης, Α. Ε.** (1991), *Νεανικές υποκοουλτούρες: Παρεκκλίνουσες υποκοουλτούρες της νεολαίας της εργατικής τάξης. Η βρετανική θεώρηση και η ελληνική εμπειρία*, Παπαζήσης, Αθήνα.
- Ζαραφωνίτου, Χρ.** (2006), *Εμπειρική εγκληματολογία*, 2^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Κουράκης, Ν.** (2004), *Δίκαιο Παραβατικών Ανηλίκων*, Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή.
- Σπινέλλη, Κ. Δ.** (2014), *Εγκληματολογία. Σύγχρονες και παλαιότερες κατευθύνσεις*, 3^η έκδ., Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Φαρσεδάκης, Ιάκ.** (1996), *Στοιχεία Εγκληματολογίας*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Φαρσεδάκης, Ιάκ.** (2005), *Παραβατικότητα και κοινωνικός έλεγχος ανηλίκων*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Φαρσεδάκης, Ιάκ.** (1990), *Η εγκληματολογική σκέψη: Απ' την αρχαιότητα ως τις μέρες μας*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Χάιδου, Α.** (2013), *Εγκληματικότητα ανηλίκων: Αιτιολογικές προσεγγίσεις και κοινωνικός έλεγχος*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Χάιδου, Α.** (1996), *Θετικιστική εγκληματολογία : Αιτιολογικές προσεγγίσεις του εγκληματικού φαινομένου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

- Agnew, R.** (1992), "Foundation of a General Strain Theory of Crime and Delinquency", σε *Criminology*, 30, σσ. 47-84.
- Agnew, R.** (2001), λήμμα "Strain Theory", σε McLaughlin, E. & J. Muncie (eds), *The Sage Dictionary of Criminology*, Sage, London.
- Cloward, R. & Ohlin, L.** (1960), *Delinquency and Opportunity: A theory of delinquent gangs*, New York.
- Cohen, A. K.** (1951), *Juvenile Delinquency and the Social Structure*, Doctoral Dissertation, Harvard University, New York.
- Cohen, A. K.** (1955), *Delinquent boys. The culture of gang*, Chicago.
- Hagan, F. E.** (1982), *Research in Criminal Justice and Criminology*, New York – London.
- McCarthy, K. E.** (2007), "[Juvenile Delinquency and Crime Theory in Blackboard Jungle](#)" (PDF) σε *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 14 (2): 317–239.
- Merton, R. K.** (1938), "Social Structure and Anomie", σε *American Sociological Review*, 3, σσ. 672-682.

Merton, R. K. (1957), *Social Theory and Social Structure*, revised edition, New York.

Miller, W. B. (1962), "The impact of a 'total-community' delinquency control project", σε *Social Problems*, 10, σσ. 168-191.

Siegel, L. J. (1992), *Criminology – Theories, Patterns and Typologies*, 4th ed., St. Paul – New York.

Sutherland, E. H. & Cressey D. R. (1974), *Criminology*, 9th ed., Philadelphia – New York – Toronto.

Taylor, I. et al. (1973), *The New Criminology: For a Social Theory of Deviance*, New York.

Vold, G. B. et al. (1998), *Theoretical Criminology*, 4th ed., New York – Oxford.

Σύντομη παρουσίαση/σχολιασμός:

Μάρθα Λεμπέση Κοινωνιολόγος. ΜΔΕ Εγκληματολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Υπ. Διδάκτωρ, Σχολή Οικονομικών & Πολιτικών Επιστημών, Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ, Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

e-mail: marthalempesi@yahoo.gr

